

ชื่อเรื่อง

การฝึกอบรมแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางสาขาเวชศาสตร์การเจริญพันธุ์ในประเทศไทยและสหรัฐอเมริกา

ชื่อผู้แต่ง

ณิชนกุล รัตนสมบัติ, หริภา ภูมิสิริภักดี, ณตพล สุภณัฐเศรษฐกุล

บทคัดย่อ

สตินรีแพทยสาขาเวชศาสตร์การเจริญพันธุ์ มีหน้าที่ในการดูแลสตรีที่มีความผิดปกติของต่อมไร้ท่อของระบบสืบพันธุ์ สตรีในวัยหมดระดู การแก้ไขปัญหาภาวะมีบุตรยาก การวางแผนครอบครัว รวมถึงการผ่าตัดและจลศัลยกรรม เป็นสาขาที่ต้องอาศัยความรู้ร่วมกับทักษะในการทำหัตถการที่ประณีตและซับซ้อน มีสถาบันการศึกษาเปิดการฝึกอบรมสาขาเฉพาะทางนี้อย่างต่อเนื่องทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ บทความนี้ได้รวบรวมข้อมูลและเปรียบเทียบการฝึกอบรมแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางสาขาเวชศาสตร์การเจริญพันธุ์ในประเทศไทยและสหรัฐอเมริกาในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ ชื่อหลักสูตร คุณวุฒิ ข้อกำหนดคุณสมบัติของผู้สมัคร ระยะเวลาการฝึกอบรม และการประเมินผล เพื่อเป็นแนวทางสำหรับนักศึกษาแพทย์และแพทย์ที่สนใจได้ศึกษารายละเอียดและใช้ในการสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติม บทความนี้เป็นผลงานการศึกษาด้วยตนเองแบบบูรณาการทางด้านแพทยศาสตรศึกษา ในระหว่างการเรียนตามหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร

คำสำคัญ : สตินรีเวชวิทยา, เวชศาสตร์การเจริญพันธุ์, การฝึกอบรมแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง, แพทยศาสตรศึกษา, การศึกษาเปรียบเทียบ

Title

Medical specialist training program of Reproductive Endocrinology and Infertility in Thailand and the United States of America

Authors

NICHANAKUL RATANASOMBUT, HARIPA POOMSIRIPAAKDEE, NATAPOL

SUPANATSETAKUL

Abstract

Obstetrician and Gynecologist with subspecialty in reproductive medicine is responsible for women care, comprehensive care in diseases of the endocrine system and the reproductive system disorders, menopausal women, infertility problems, family planning, surgery and microsurgery. It is obviously seen that this medical specialist requires knowledges and operative skills to perform complicated procedures. Currently, there are several medical specialist training programs abroad and in Thailand alternatively. This article has gathered and compared training programs in Thailand and The United States of America in various topics, including titles of the program and diploma, requirements for application, course duration and evaluation criteria. The objectives of this article are to provide information for the medical students and general practitioners, who are interested in residency and fellowship training programs in Obstetrics and gynecology and Reproductive medicine, and to guide them on searching for further information. This article is the self directed learning project in medical education during undergraduated medical study at Naresuan University.

Keywords : Obstetrics and Gynecology, Reproductive medicine, Reproductive Endocrinology and Infertility, Medical specialist training program, Medical education, Comparative study

บทนำ

ความเจริญก้าวหน้าทางการแพทย์ในยุคปัจจุบันมีการพัฒนาทั้งเชิงลึกและกว้าง ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้และเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งศาสตร์ทางด้านเวชศาสตร์การเจริญพันธุ์¹ ในสังคมปัจจุบันมีอัตราการเจริญพันธุ์ต่ำลง สาเหตุหนึ่งที่มีความสำคัญ คือภาวะการมีบุตรยาก² จากรายงาน

สถานการณ์ประชากรไทยปีพ.ศ.2552 พบว่าคู่สมรสมีภาวะการมีบุตรยาก ร้อยละ 11 และในปีพ.ศ.2558 พบว่าคู่สมรสภาวะการมีบุตรยากเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 15.40³ นอกจากนี้จากสถิติผู้รับบริการแก้ไขปัญหาการมีบุตรยากของโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยนเรศวร พบว่าในปีพ.ศ.2556 มีจำนวน 114 ราย ปีพ.ศ. 2557 มีจำนวน 127 ราย ปีพ.ศ. 2558 มีจำนวน 154 ราย ปีพ.ศ. 2559 มีจำนวน 216 ราย ปีพ.ศ. 2560 มีจำนวน 220 ราย และปีพ.ศ. 2561 มีจำนวน 222 ราย จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่า แนวโน้มของภาวะมีบุตรยากของคู่สมรสมีจำนวนมากขึ้นทุกปี⁴ การดูแลผู้ป่วยในกลุ่มนี้ล้วนเป็นหน้าที่ในความรับผิดชอบของสูตินรีแพทย์ สาขาเวชศาสตร์การเจริญพันธุ์ทั้งสิ้น⁵

เวชศาสตร์การเจริญพันธุ์ (Reproductive Endocrinology and Infertility, Reproductive Medicine) เป็นอนุสาขาของสาขาสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยา เกิดขึ้นจากการขยายบทบาทการปฏิบัติงานของภาควิชาสูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา เพื่อให้อาจารย์แต่ละท่านสามารถพัฒนางานในสาขาที่สนใจได้มากขึ้น ซึ่งรูปแบบงานที่จำแนกนี้กลายเป็นรากฐานให้เกิดการพัฒนาการเรียนการสอนในระดับแพทย์เฉพาะทางต่อยอดในปัจจุบัน⁶ ตามหลักสูตรของราชวิทยาลัยสูตินรีแพทย์แห่งประเทศไทยนั้น เวชศาสตร์การเจริญพันธุ์ครอบคลุมเนื้อหาหลัก ๆ ได้แก่ เทคนิคช่วยการเจริญพันธุ์สำหรับผู้มีบุตรยาก การวินิจฉัยและรักษาสตรีที่มีปัญหาความผิดปกติของต่อมไร้ท่อของระบบสืบพันธุ์ สตรีที่มีความผิดปกติของอวัยวะในระบบต่อมไร้ท่อ เช่น รังไข่ ต่อมหมวกไต ต่อมไทรอยด์ และระบบ Neuroendocrine สตรีที่มีความผิดปกติแต่กำเนิดของระบบสืบพันธุ์ภายในและภายนอก สตรีที่มีความผิดปกติของระยะ สตรีตั้งครรภ์ที่มีความผิดปกติของระบบต่อมไร้ท่อ ผู้ที่มีการเข้าสู่วัยรุ่นผิดปกติทั้งเพศชายและหญิง การดูแลสตรีในวัยหมดระดู การวางแผนครอบครัว รวมถึงเทคนิคการผ่าตัด การผ่าตัดส่องกล้อง และครอบคลุมถึงจลศัลยกรรมด้วย⁷ ซึ่งข้อมูลการเรียนต่อเฉพาะทางในสาขานี้ มีหลากหลายทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศแต่ยังไม่มีแหล่งข้อมูลที่เข้าถึงได้ง่าย ผู้นิพนธ์จึงมีความประสงค์ที่จะรวบรวมข้อมูลและเปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับการฝึกอบรมสาขาสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยา อนุสาขาเวชศาสตร์การเจริญพันธุ์ในประเทศไทยและสหรัฐอเมริกาในประเด็น

ต่าง ๆ ได้แก่ ชื่อหลักสูตร คุณวุฒิ ข้อกำหนด ระยะเวลา และการประเมินผลสำหรับแพทย์ที่สำเร็จการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางสำหรับแพทย์ นักศึกษาแพทย์ที่สนใจ ได้ศึกษารายละเอียดหลักสูตรการฝึกอบรมและมี แหล่งข้อมูลในการสืบค้นต่อไปได้ บทความนี้เป็นผลงานการศึกษาด้วยตนเองแบบบูรณาการในรายวิชา 499722 ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารทางการแพทย์ รายวิชาเลือกสำหรับนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 5 คณะ แพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร⁷

การฝึกอบรมแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางสาขาเวชศาสตร์การเจริญพันธุ์ในประเทศไทย

การสมัครเข้ารับการฝึกอบรมแพทย์ผู้เชี่ยวชาญสาขาเวชศาสตร์การเจริญพันธุ์ในประเทศไทยนั้น แพทย์ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะต้องได้รับวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม สาขาสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยาก่อน ข้อกำหนดและรายละเอียดหลักสูตรสามารถศึกษาได้จากหลักสูตร การฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านเพื่อวุฒิบัตรฯ ฉบับพ.ศ. 2561 จัดทำโดยราชวิทยาลัยสูตินรีแพทย์แห่งประเทศไทย⁸ การฝึกอบรมแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ แผน ก การฝึกอบรมใช้เวลา 36 เดือนและแผน ข การ ฝึกอบรมใช้เวลา 42 เดือน ส่วนกำหนดการรับสมัคร รายละเอียด เอกสารประกอบการสมัคร รวมถึงเกณฑ์ การรับเข้า เช่น คะแนนสอบภาคทฤษฎี เกรดเฉลี่ยรายวิชาสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยา คะแนนจากใบรับรองที่ เขียนโดยอาจารย์แพทย์⁹ ซึ่งคิดสัดส่วนคะแนนต่างกัน สามารถติดตามได้จากข่าวประชาสัมพันธ์ในเว็บไซต์ ภาควิชาสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยาของแต่ละสถาบันและแพทยสภา

หลักสูตรการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านเพื่อวุฒิบัตรฯ อนุสาขาเวชศาสตร์การเจริญพันธุ์จัดทำโดย ราชวิทยาลัยสูตินรีแพทย์แห่งประเทศไทย หลักสูตรที่ใช้ในปัจจุบันคือฉบับพ.ศ. 2558 และมีการพัฒนา หลักสูตรฝึกอบรมเป็นระยะทุก 5 ปี⁵ ปัจจุบันมีสถาบันฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยา อนุสาขาเวชศาสตร์การเจริญพันธุ์จำนวน 6 สถาบัน ได้แก่ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล¹⁰ คณะ แพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย¹¹ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่¹² คณะแพทยศาสตร์

โรงพยาบาลรามาริบัติ¹³ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์⁹ และคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น¹⁴ โดยเปิดรับฝึกอบรมจำนวนทั้งหมด 15 ตำแหน่งในแต่ละปี¹⁵

คุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านอนุสาขาเวชศาสตร์การเจริญพันธุ์ จะต้องมีความคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. ได้รับหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรฯ ในสาขาสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยาแล้ว
2. ได้รับวุฒิบัตรหรือประกาศนียบัตรจากสถาบันต่างประเทศที่เทียบเท่าคุณสมบัติในข้อ 1
3. เป็นแพทย์ประจำบ้านปีสุดท้ายในสาขาสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยา
4. เป็นผู้มีสิทธิสอบเพื่อหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรฯ สาขาสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยา

และจะถูกคัดเลือกในกรณีที่สอบวุฒิบัตรเพื่อแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม สาขาสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยาไม่ผ่าน⁵

สถาบันฝึกอบรมจะเปิดรับสมัครในช่วงเดือนกรกฎาคม-พฤศจิกายน สามารถติดตามกำหนดการ รายละเอียดและเอกสารประกอบการสมัคร ได้จากข่าวประชาสัมพันธ์ในเว็บไซต์ภาควิชาสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยาของแต่ละสถาบัน การฝึกอบรมจะเริ่มในวันที่ 1 กรกฎาคมของทุกปี มีระยะเวลาการฝึกอบรม 2 ปี ประกอบด้วย การปฏิบัติงานทางคลินิก 18 เดือน การปฏิบัติงานทางห้องปฏิบัติการ 3 เดือน และวิชาเลือก 3 เดือน สำหรับเนื้อหาการฝึกอบรมครอบคลุมเนื้อหา ดังนี้ กลไกการออกฤทธิ์และเภสัชวิทยาของฮอร์โมน พยาธิวิทยา วิทยาภูมิคุ้มกัน วิทยาเอ็มบริโอ พันธุศาสตร์ เทคนิคการตรวจวินิจฉัยทางคลินิก ความผิดปกติของระบบต่อมไร้ท่อและการทำงานของอวัยวะที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ รังไข่ ต่อมไทรอยด์ ต่อมหมวกไต ความผิดปกติของระดู ระยะการเข้าสู่วัยเจริญพันธุ์ ภาวะหมดระดู ภาวะมีบุตรยากและเทคนิคช่วยเจริญพันธุ์ เทคนิคการผ่าตัด ระบบต่อมไร้ท่อของการตั้งครรภ์ การวางแผนครอบครัว ความสามารถทางห้องปฏิบัติการ จริยธรรมและกฎหมาย การสอนและการบริหารจัดการ ทั้งนี้วิธีการฝึกอบรมประกอบด้วย 1) กิจกรรมทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับอนุสาขาเวชศาสตร์การเจริญพันธุ์ 2) การปฏิบัติงานทางคลินิกโดยหมุนเวียน

ปฏิบัติงานในหน่วยต่าง ๆ ดังนี้ บริการผู้ป่วยนอก บริการผู้ป่วยในหอผู้ป่วย บริการผู้ป่วยในห้องผ่าตัด บริการงานของสาขาต่อยอดในหน่วยเวชศาสตร์การเจริญพันธุ์ รับปรึกษาเมื่อมีผู้ป่วยที่มีปัญหาซึ่งเกี่ยวข้องกับอนุสาขาฯ 3) การปฏิบัติงานทางห้องปฏิบัติการ 4) การปฏิบัติงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยระบบต่อมไร้ท่อ หน่วยพยาธิวิทยา 5) การวิจัยโดยต้องทำวิจัย 1 เรื่องระหว่างการฝึกอบรม และ 6) การสอน คือมีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษา ช่วยสอนนักศึกษาแพทย์และแพทย์ประจำบ้าน โดยความเห็นชอบของอาจารย์ผู้ควบคุมหลักสูตร⁵

การประเมินผลการฝึกอบรมประกอบด้วย การประเมินเพื่อเลื่อนชั้นปี โดยประเมินระหว่างการฝึกอบรมและการประเมินเพื่อจัดอันดับแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมอนุสาขาเวชศาสตร์การเจริญพันธุ์ ซึ่งผู้มีสิทธิเข้ารับการประเมิน จะต้องมีผลงานวิจัย 1 เรื่อง วิธีการประเมิน ประกอบด้วย การสอบภาคทฤษฎี ประเมิน ผลงาน วิจัย และการสอบปากเปล่า⁵ เมื่อผ่านการประเมินแพทย์ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะได้จัดอันดับแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมอนุสาขาเวชศาสตร์การเจริญพันธุ์ (ว.อนุสาขาเวชศาสตร์การเจริญพันธุ์)⁵

การฝึกอบรมแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง สาขาเวชศาสตร์การเจริญพันธุ์ในประเทศสหรัฐอเมริกา

ผู้ที่ต้องการเข้ารับการฝึกอบรมแพทย์เฉพาะทางสาขาเวชศาสตร์การเจริญพันธุ์ในประเทศสหรัฐอเมริกา จำเป็นต้องผ่านการฝึกอบรมและได้รับคุณวุฒิในสาขาสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยา ก่อน ซึ่งหลักสูตรการฝึกอบรมสูตินรีแพทย์ในประเทศสหรัฐอเมริกา มีหน่วยงานรับผิดชอบกำหนดเกณฑ์มาตรฐาน และรับรองหลักสูตรการฝึกอบรมคือ Accreditation Council for Graduate Medical Education (ACGME)¹⁶ โดยมีจำนวนทั้งสิ้น 280 หลักสูตร¹⁷ ทั่วทั้งในประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งใช้เวลาในการอบรมทั้งหมด 4 ปี (Categorical program)¹⁸ การสมัครเข้าอบรมสำหรับนักศึกษาแพทย์ที่จบการศึกษาจากต่างประเทศมีข้อกำหนดในการสมัครดังนี้¹⁸ สอบผ่าน The United States Medical Licensing Examination (USMLE)¹⁹ Step 1, Step 2 CK (clinical knowledge), Step 2 CS (clinical skills), ได้รับใบรับรองคุณวุฒิจาก The

Education Commission for Foreign Medical Graduates (ECFMG)²⁰, J-1 visas, สมัครผ่านระบบ Electronic Residency Application (ERAS)²¹ และได้รับการสัมภาษณ์และคัดเลือก โดยระบบ National Resident Matching Program (NRMP)²² นอกจากนี้ในแต่ละหลักสูตรอาจมีข้อกำหนดเพิ่มเติม เช่น U.S. clinical experience, กำหนดคะแนนขั้นต่ำของ USMLE scores เป็นต้น

การเข้าศึกษาเป็นแพทย์เฉพาะทางต่อยอดสาขาเวชศาสตร์การเจริญพันธุ์ในประเทศสหรัฐอเมริกา มีหน่วยงานรับผิดชอบกำหนดเกณฑ์มาตรฐานและรับรองหลักสูตรการฝึกอบรม ได้แก่ ACGME¹⁶ และ American Board of Obstetrics and Gynecology (ABOG)²³ โดยหลักสูตรที่ผ่านการรับรองจาก ACGME มีจำนวนทั้งสิ้น 50 หลักสูตร²⁴ ทั่วทั้งในประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อเสร็จสิ้นการฝึกอบรม จะมีการสอบเพื่อรับรองความรู้แพทย์อนุสาขาเวชศาสตร์การเจริญพันธุ์ โดย ABOG²⁵ และได้รับ subspecialty certification in Reproductive Endocrinology and Infertility ซึ่งมีอายุจำกัด 1 ปี และจะต้องเข้าร่วมกระบวนการ Subspecialty Maintenance of Certification (MOC) ในเดือนมกราคมของทุกปี เพื่อต่ออายุใบรับรอง²⁵

คุณสมบัติของผู้เข้ารับการศึกษานในสาขาเวชศาสตร์การเจริญพันธุ์²⁶ ในประเทศสหรัฐอเมริกา มีข้อกำหนดดังนี้คือ ผู้เข้ารับการศึกษจะต้องจบหลักสูตรแพทย์ประจำบ้าน สาขาสตรีศาสตร์และนรีเวชวิทยา ที่ได้รับการรับรองโดย ACGME ดำเนินการสมัครผ่านระบบ ERAS²¹ และได้รับการสัมภาษณ์และคัดเลือก โดยระบบ NRMP²² ซึ่งการเรียกสัมภาษณ์และคัดเลือกผู้สมัคร อาศัยหลักฐานประกอบการพิจารณา ได้แก่ ผลการเรียนแพทยศาสตร์, ผลการสอบ USMLE¹⁹, จดหมายแนะนำผู้สมัคร, The Council on Resident Education in Obstetrics and Gynecology in-training examination scores (CREOG ITE scores)²⁷ เป็นต้น

ด้านระยะเวลาและเนื้อหาการฝึกอบรม โดยทั่วไปหลักสูตรการศึกษานุสาขาเวชศาสตร์การเจริญพันธุ์ ในประเทศสหรัฐอเมริกา ใช้หลักสูตร 36 เดือน (3ปี)²⁶ โดยกำหนดให้มี direct clinical exposure 12 เดือนขึ้นไป และ research activities 18 เดือนขึ้นไป²⁸ ส่วนรายละเอียดการหมุนเวียนปฏิบัติงาน และกิจกรรมระหว่างฝึกอบรม จะแตกต่างกันในแต่ละสถาบันการศึกษา

ในด้านการประเมินผลการฝึกอบรม²⁶ จะมีการประเมินทั้งแบบ Formative และ Summative ในระหว่างที่ปฏิบัติงาน และเมื่อสิ้นสุดการฝึกอบรม จะมีการสอบเพื่อประเมินและรับรองคุณวุฒิ²⁵ โดย ABOG การสอบจะแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ Qualifying Exam (Written test) และ Certifying Exam (Oral exam) โดยจะต้องผ่านการทดสอบรอบ Qualifying Examination จึงจะสามารถสอบในรอบ Certifying Exam ได้

วิจารณ์

จากข้อมูลดังกล่าวในบทความนี้ จะเห็นว่า การเข้าฝึกอบรมในสาขาเวชศาสตร์การเจริญพันธุ์ในประเทศไทย มีจำนวนสถาบันที่เปิดรับการฝึกอบรมเพียง 6 สถาบัน ซึ่งน้อยกว่าจำนวนสถาบันฝึกอบรมในประเทศสหรัฐอเมริกาอย่างชัดเจน ในด้านข้อกำหนดในการเข้าศึกษาในประเทศไทยเอื้อกับนักเรียนแพทย์ที่จบจากโรงเรียนแพทย์ในประเทศไทยมากกว่าการเข้าศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกา คือ หากได้รับ วุฒิบัตรในสาขาสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยาสามารถสมัครเข้าร่วมการอบรมได้เลย ในขณะที่การศึกษต่อในประเทศสหรัฐอเมริกาสำหรับนักเรียนแพทย์ที่จบโรงเรียนแพทย์จากต่างประเทศไม่ได้มีข้อกำหนดชัดเจนที่ระบุโดย ACGME ในด้านระยะเวลาการฝึกอบรมในประเทศไทยใช้เวลา 2 ปีน้อยกว่าในประเทศสหรัฐอเมริกา ที่ใช้ระยะเวลาฝึกอบรม 3 ปี ตามหลักสูตร นอกจากนี้สำหรับผู้ที่จบการศึกษาจากต่างประเทศ และต้องการปฏิบัติงานในประเทศไทย จะต้องได้รับการประเมินเพื่อหนังสืออนุมัติฯ ก่อนจึงสามารถเข้าปฏิบัติงานได้ ดังที่แสดงในตารางที่ 1

เมื่อพิจารณาข้อมูลต่าง ๆ แล้ว สำหรับบัณฑิตแพทย์ที่จบการศึกษาจากโรงเรียนแพทย์ในประเทศไทย ที่ต้องการปฏิบัติงานต่อเนื่องในประเทศไทย อาจมีข้อได้เปรียบกว่าการเลือกศึกษาต่อในประเทศไทย เนื่องจากคุณสมบัติและขั้นตอนการสมัครมีความยุ่งยากน้อยกว่าในประเทศสหรัฐอเมริกา รวมถึงไม่ต้องมีการประเมินเพิ่มเติมเพื่อปฏิบัติงานในประเทศไทย แต่สำหรับผู้ที่มีความสนใจจะเป็นแพทย์ที่ปฏิบัติงานในประเทศสหรัฐอเมริกาและมีความพร้อมทางด้านทักษะภาษาอังกฤษ สามารถเลือกศึกษาต่อในประเทศสหรัฐอเมริกาได้ตั้งแต่ระดับแพทย์ประจำบ้าน โดยอาจมีความยุ่งยากในช่วงสมัครเข้าฝึกอบรม แต่เมื่อจบ

การศึกษาก็สามารถปฏิบัติงานต่อที่ประเทศสหรัฐอเมริกาได้เลย แต่อย่างไรก็ตามการตัดสินใจในการศึกษาต่อขึ้นกับดุลพินิจของแต่ละบุคคลร่วมกับข้อมูลในหลาย ๆ ด้าน ที่ต้องพิจารณา ได้แก่ ค่าใช้จ่าย, การวางแผนชีวิตในอนาคต เป็นต้น

สรุป

เวชศาสตร์การเจริญพันธุ์ เป็นอนุสาขาของสาขาสตรีศาสตร์และนรีเวชวิทยา ซึ่งดูแลเกี่ยวกับเวชศาสตร์การเจริญพันธุ์ ได้แก่ ภาวะมีบุตรยาก การวางแผนครอบครัว การรักษาผู้ที่มีความผิดปกติของระบบต่อมไร้ท่อที่เกี่ยวข้องกับระบบสืบพันธุ์ และการผ่าตัดเพื่อรักษาภาวะที่เกี่ยวข้องกับการเจริญพันธุ์ บทความนี้จึงได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาต่อในสาขาเวชศาสตร์การเจริญพันธุ์ รวมถึงเปรียบเทียบข้อแตกต่างในการพิจารณาศึกษาต่อในสาขาเวชศาสตร์การเจริญพันธุ์ ทั้งในประเทศไทยและประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อให้ผู้ที่สนใจ ได้เห็นถึงความแตกต่างและได้ศึกษารายละเอียดของข้อกำหนดต่าง ๆ ในการศึกษาต่อ รวมทั้งระบุแหล่งข้อมูลที่สำคัญสำหรับการสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อใช้ประกอบในการตัดสินใจต่อไปได้

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้นิพนธ์ขอขอบคุณหัวหน้าภาควิชาพยาธิวิทยาและคลินิกคณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวรที่ให้การสนับสนุนการเรียนการสอนในรายวิชา 499722 ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารทางการแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

เอกสารอ้างอิง

1. ภาควิชาสูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา. สาขาวิชาเวชศาสตร์การเจริญพันธุ์ [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ: คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล; 2562 [สืบค้นเมื่อ 20 สิงหาคม 2562].
เข้าถึงได้จาก: <https://med.mahidol.ac.th/obgyn/th/rei>
2. ปราโมทย์ ประสาทกุล, ปัทมา ว่าพัฒน์วงศ์. การเกิด. สุขภาพคนไทย 2555 [อินเทอร์เน็ต]. นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล; 2555 [สืบค้นเมื่อ 11 สิงหาคม 2562].

2562]. เ ชื้ า ถึ ง ใ ต้ จ า ก :

https://www.hiso.or.th/hiso/picture/reportHealth/ThaiHealth2012/thai2012_3.pdf

3. Deejapo J, Fumosakul S, Theerakulchai J. The Relationships between Personal Factors, Stress, the Wife's Role, Marital Relationship, and Quality of Life among Infertile Woman. Journal of Phrapokklao Nursing College[Internet]. 2015 [cited 2019 Aug 11];28(2):67-79. Available from: <https://www.tci-thaijo.org/index.php/pnc/article/download/118070/90597/>
4. ศูนย์รักษาผู้มีบุตรยากโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยนเรศวร [อินเทอร์เน็ต]. พิษณุโลก: โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยนเรศวร; 2555 [อัปเดตเมื่อ 15 สิงหาคม 2562; สืบค้นเมื่อ 20 สิงหาคม 2562]
เ ชื้ า ถึ ง ใ ต้ จ า ก :
<http://www.med.nu.ac.th/fom/th/nuhoffice/nuhOffice.php?mod=viewNADetail&idOffice=27&idNews=591>
5. คณะอนุกรรมการฝึกอบรมและสอบความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมอนุสาขาเวชศาสตร์การเจริญพันธุ์. เกณฑ์หลักสูตรการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านเพื่อวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมอนุสาขาเวชศาสตร์การเจริญพันธุ์ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2558 [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ: ราชวิทยาลัยสูตินรีแพทย์แห่งประเทศไทย; 2558 [สืบค้นเมื่อ 11 สิงหาคม 2562]. เข้าถึงได้จาก: <http://cu-obgyn.com/TH/wp-content/uploads/2015/01/03-เวชศาสตร์การเจริญพันธุ์.pdf>
6. ภาควิชาสูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา. สาขาวิชาอนามัยการเจริญพันธุ์ [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ: คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล; 2562 [สืบค้นเมื่อ 20 สิงหาคม 2562]. เข้าถึงได้จาก: <https://med.mahidol.ac.th/obgyn/th/rh>

7. ณตพล ศุภณัฐเศรษฐกุล, ผู้รับผิดชอบรายวิชา 499722 ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารทางการแพทย์ [อินเทอร์เน็ต]. พิษณุโลก: คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร; 2557 [สืบค้นเมื่อ 19 สิงหาคม 2562]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.med.nu.ac.th/pathology/Humanities/english-499722.html>
8. ราชวิทยาลัยสูตินรีแพทย์แห่งประเทศไทย. เกณฑ์หลักสูตรการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านเพื่อวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมสาขาสตรีศาสตร์และนรีเวชวิทยาลับ พ.ศ. 2561 [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ: ราชวิทยาลัยสูตินรีแพทย์แห่งประเทศไทย; 2558 [สืบค้นเมื่อ 11 สิงหาคม 2562]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.rtcog.or.th/home/เกณฑ์หลักสูตรการฝึกอบรม/2203/>
9. ภาควิชาสูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา [อินเทอร์เน็ต]. สงขลา: คณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์; 2562 [สืบค้นเมื่อ 20 สิงหาคม 2562]. เข้าถึงได้จาก: <http://medinfo2.psu.ac.th/obgyn/general/history.php>
10. ภาควิชาสูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ: คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล; 2019 [สืบค้นเมื่อ 20 สิงหาคม 2562]. เข้าถึงได้จาก: https://www.si.mahidol.ac.th/th/department/obstetrics_gynecology/
11. ภาควิชาสูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ: คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2562 [สืบค้นเมื่อ 20 สิงหาคม 2562]. เข้าถึงได้จาก: <http://cu-obgyn.com/TH/>
12. ภาควิชาสูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา [อินเทอร์เน็ต]. เชียงใหม่: คณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่; 2562 [สืบค้นเมื่อ 20 สิงหาคม 2562]. เข้าถึงได้จาก: <https://w1.med.cmu.ac.th/obgyn/>

13. ภาควิชาสูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ: คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี; 2562 [สืบค้นเมื่อ 20 สิงหาคม 2562]. เข้าถึงได้จาก: <https://med.mahidol.ac.th/obgyn/>
14. ภาควิชาสูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา [อินเทอร์เน็ต]. ขอนแก่น: คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น; 2562 [สืบค้นเมื่อ 20 สิงหาคม 2562]. เข้าถึงได้จาก: <http://202.28.95.5/obgyn1/>
15. ศูนย์เวชพันธุศาสตร์ศึกษาแห่งประเทศไทย [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ: แพทยสภา; 2562 [สืบค้นเมื่อ 6 ตุลาคม 2562]. เข้าถึงได้จาก: <https://tmc.or.th/tcgme/Pages/SelectTier>
16. ACGME.org [Internet]. Chicago: Accreditation Council for Graduate Medical Education; c2000-19 [cited 2019 Aug 20]. Available from: <https://www.acgme.org/>
17. Obstetrics and Gynecology [Internet]. Washington: The Association of American Medical Colleges; 2019 [cited 2019 Aug 20]. Available from: https://services.aamc.org/eras/erasstats/par/display.cfm?NAV_ROW=PAR&SPEC_CD=220
18. ACGME Program Requirements for Graduate Medical Education in Obstetrics and Gynecology. Chicago: Accreditation Council for Graduate Medical Education; 2019.
19. USMLE.org [Internet]. Philadelphia: Federation of State Medical Boards and National Board of Medical Examiners; c1996-2019 [cited 2019 Aug 20]. Available from: <https://usmle.org/contact/>
20. ECFMG.org [Internet]. Philadelphia: the Educational Commission for Foreign Medical Graduates; 2019 [updated 2019 April 23; cited 2019 Aug 20]. Available from: <https://www.ecfmg.org/>

21. Applying to Residencies with ERAS [Internet]. Washington: The Association of American Medical Colleges; 2019 [cited 2019 Aug 20]. Available from: <https://students-residents.aamc.org/applying-residency/applying-residencies-eras/>
22. NRMP.org [Internet]. Washington: National Resident Matching Program; c2002-19 [cited 2019 Aug 20]. Available from: <http://www.nrmp.org/>
23. ABOG.org [Internet]. Dallas: American Board of Obstetrics and Gynecology; c1994-2019 [cited 2019 Aug 20]. Available from: <https://www.abog.org/>
24. Reproductive Endocrinology and Infertility Programs. Chicago: Accreditation Council for Graduate Medical Education; 2019.
25. 2019 Bulletin for Subspecialty Certification in Reproductive Endocrinology and Infertility. Dallas: American Board of Obstetrics and Gynecology; 2019.
26. ACGME Program Requirements for Graduate Medical Education in Reproductive Endocrinology and Infertility. Chicago: Accreditation Council for Graduate Medical Education; 2019.
27. The Council on Resident Education in Obstetrics and Gynecology [Internet]. Washington: American College of Obstetricians and Gynecologists; 2019 [cited 2019 Aug 20]. Available from: <https://www.acog.org/About-ACOG/ACOG-Departments/CREOG?IsMobileSet=false>
28. Joseph CG, James HS, Marcelle C, William DS. Fellowship training and board certification in reproductive endocrinology and infertility. Fertility and Sterility [Internet]. 2015 July [cited 2019 Aug 20];104(1):[about 5p.]. Available from: [https://www.fertstert.org/article/S0015-0282\(15\)00313-1/pdf](https://www.fertstert.org/article/S0015-0282(15)00313-1/pdf)

ตารางที่ 1 ข้อมูลเปรียบเทียบการฝึกอบรมแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางสาขาเวชศาสตร์การเจริญพันธุ์ในประเทศไทยและประเทศสหรัฐอเมริกา

หัวข้อ	ประเทศไทย	สหรัฐอเมริกา
1. ชื่อหลักสูตร และคุณวุฒิ	- หลักสูตรการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านเพื่อวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมอนุสาขาศาสตร์การเจริญพันธุ์ - วุฒิบัตรเพื่อแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมอนุสาขาศาสตร์การเจริญพันธุ์	- ACGME Program Requirements for Graduate Medical Education in Reproductive Endocrinology and Infertility - Subspecialty certification in Reproductive Endocrinology and Infertility
2. คุณสมบัติของผู้สมัคร	1. ได้รับหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรฯ ในสาขาสติศาสตร์และนรีเวชวิทยา 2. ได้รับวุฒิบัตรหรือประกาศนียบัตรจากสถาบันต่างประเทศที่เทียบเท่าคุณสมบัติในข้อ 1 3. เป็นแพทย์ประจำบ้านปีสุดท้ายในสาขาสติศาสตร์และนรีเวชวิทยา 4. เป็นผู้มีสิทธิสอบเพื่อหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรฯ สาขาสติศาสตร์และนรีเวชวิทยา	1. จบหลักสูตรแพทย์ประจำบ้าน สาขาสติศาสตร์และนรีเวชวิทยา ที่ได้รับการรับรองโดย ACGME 2. สมัครผ่านระบบ Electronical Residency Application (ERAS) 3. ได้รับการสัมภาษณ์และคัดเลือก โดยระบบ National Resident Matching Program (NRMP)

หัวข้อ	ประเทศไทย	สหรัฐอเมริกา
3. หลักสูตรฝึกอบรมแพทย์ ประจำบ้านสาขาสตรีศาสตร์ และนรีเวชวิทยา (Pre- requisite)	- หลักสูตรและเกณฑ์การฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านเพื่อวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมสาขาสตรีศาสตร์และนรีเวชวิทยา - วุฒิบัตรเพื่อแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมสาขาสตรีศาสตร์และนรีเวชวิทยา - ระยะเวลาการฝึกอบรม 3 ปี หรือปฏิบัติงานใช้ทุนไม่น้อยกว่า 42 เดือน โดยปฏิบัติงานในสาขาสตรีศาสตร์และนรีเวชวิทยา ไม่น้อยกว่า 36 เดือน	- ACGME Program Requirements for Graduate Medical Education in Obstetrics and Gynecology - A Diplomate of the American Board of Obstetrics and Gynecology - ระยะเวลาหลักสูตร 4 ปี (Categorical program) ตั้งแต่ระดับชั้น PGY 1-4
4. ระยะเวลา	- ระยะเวลาการฝึกอบรม 2 ปี	- ระยะเวลาหลักสูตร 36 เดือน ตั้งแต่ Year 1-3
5. การประเมินผล	- การประเมินเพื่อเลื่อนชั้นปี ประเมินโดยอาจารย์ในสถาบันฝึกอบรม - การประเมินเพื่อวุฒิบัตรฯ ประกอบด้วยการสอบภาคทฤษฎี ประเมินผลงานวิจัย และการสอบปากเปล่า	- ประเมินทั้งแบบ Formative และ Summative - การสอบเพื่อรับรองคุณวุฒิ มี 2 ขั้นตอน คือ Qualifying Exam (Written test) และ Certifying Exam (Oral exam)
6.อายุการรับรองคุณวุฒิ	ตลอดชีพ	1 ปี